

Nr 102.

Utlåtande med vissa allmänna synpunkter i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49.

(3:e avd.)

I propositionen nr 125 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att godkänna de förslag, om vilka Kungl. Maj:t enligt propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för den 18 mars 1949 fattat beslut.

Utskottet framlägger i detta utlåtande vissa allmänna synpunkter med avseende å medelsanvisningen å tilläggsstat.

Utskottet. I propositionen har chefen för finansdepartementet under hänvisning till de numera antagna ändringarna i riksdagsordningen anfört, att anslagsäskanden å tilläggsstat i fortsättningen såvitt möjligt böra sammanföras i två propositioner, en avgiven vid riksdagens början och en vid slutet av den för budgetpropositionernas avlämnande bestämda propositionstiden (prop. s. 1). Av uttalandet framgår, att chefen för finansdepartementet räknar med att det sedan ett flertal år tillämpade förfarandet att komplettera riksstaten med tilläggsstater kommer att bli bestående. Häremot synes i och för sig icke vara något att erinra. Den omfattning, som kännetecknar den statliga verksamheten och därmed också statsbudgeten, kan leda till att medelsbehov av olika anledningar uppkomma, som det icke varit möjligt att förutse vid den ordinarie budgetens upprättande och som ej heller utan stor olägenhet kunna uppskjutas i avvaktan på att en ny budget fastställles.

Enligt utskottets mening bör medelsanvisningen å tilläggsstat begränsas till behov av här angivet slag. Så har emellertid icke alltid varit fallet. Särskilt synes möjligheten att å tilläggsstat begära riksdagens bemyndigande att överskrida maximerade poster i fastställda avlöningsstater ha kommit till användning i en utsträckning, som icke behövt förekomma, därest medelsbehovet vid den ordinarie budgetens upprättande blivit prövat på ett mera ingående sätt.

Utskottet har vidare uppmärksammat, att medelsäskanden å tilläggsstat i vissa fall föranledas av åtgärder, som redan vidtagits, eller av utgifter, som redan ägt rum. Riksdagens prövningsrätt blir i sådana fall av föga värde. Utskottet anser sig böra understryka angelägenheten av att riksdagens bedömande av de behov, för vilka medel äskas å tilläggsstat, icke föregripes.

Den av riksdagen för ett budgetår fastställda riksstaten bör vara så fullständig som möjligt. Att förändringar kunna inträffa har redan antyttis.

Det är emellertid icke minst under nu rådande förhållanden av vikt, att alla krafter inriktas på att i möjligaste mån hålla utgifterna inom den i riksstaten fastställda ramen. Med hänsyn härtill böra medelsäskanden å tilläggsstat begränsas till vad som befinnes oundgängligen nödvändigt.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anför.

Stockholm den 29 april 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Rickard Lindström, Sven Larsson, Gränebo, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Berling, fröken Andersson, herrar Sundelin, Hesselbom, Andrée och Ivar Persson; samt

från andra kammaren: herrar Ward, Boman i Kieryd, Hjalmarson, Mårtensson i Uddevalla, Rubbestad, Ståhl, Lindholm, Pettersson i Dahl, Bergstrand, Hoppe, Persson i Vinberg och Henriksson.
